

Studijų projekto rengimas

(atnaujintas: 2005.02.07)

Šią informaciją galima pritaikyti rengiant taip pat ir stažuotės, praktikos ar mokslinio tyrimo projektą.

I. Studijos ir moksliniai tyrimai

1.1. Studijos. Studijų pakopos

Pagal **akademinį lygmenį** skiriamos kelių pakopų studijos:

1. **Pirmoji** pakopa- **pagrindinės** bakalauro (B.A.), diplominės (Dipl. Sc.), vientisosios magistro (Magister, M.A.) studijos. Jos taip pat gali būti baigiamos laikant valstybinius egzaminus, negaunant diplomo (VFR: *Staatsexamenstudium*).
2. **Antroji** pakopa:
 - a) **Podiplominės** studijos- magistro, licenciatų studijos, po kurių suteikiamas akademinis laipsnis: Master of Business Administration (MBA), Master of International Business (MIB), European Master in Law and Economics (EMLE), Master of European Studies (MES), Master of Law (LL.M., *Magister Legum Litterarum*), Master of Science (M. Sc.), MCL (Master of Comparative Law), Master of Business Law and Taxation (MBLT), Master of Engineering (M. Eng.), Magister Public Health (MPH);
 - b) **Sertifikato** studijos: baigus gaunamas sertifikatas ar pažymėjimas, patvirtinama tam tikra kvalifikacija.
3. **Trečioji** pakopa- **doktorantūra** (aspirantūra): suteikiamas mokslinis daktaro laipsnis, apgynus mokslinį darbą (disertaciją).
4. **Ketvirtoji** pakopa- **podaktarinės** (*Postdoctoral Studies*) studijos, kurių metu rašomas tam tikras tiriamasis darbas (arba monografija, knyga), rengiamas ir įgyvendinamas projektas, kurio rezultatai vėliau paprastai publikuojami. Baigus doktorantūros (aspirantūros) studijas, gilinamasi į tam tikras problemas, nesiekiant mokslinio laipsnio.
5. **Penktoji** pakopa- **habilitantūra**: suteikiamas mokslinis habilituoto daktaro vardas, apgynus mokslinį darbą (habilitaciją).

1.2. Moksliniai tyrimai. Doktorantūra

Doktorantūra yra būtina mokslinės karjeros sąlyga (su kai kuriomis išimtimis tam tikrose srityse). Šios pakopos studijoms reikia baigti aukštąjį mokslą. Kai kuriuose VFR universitetuose doktorantūra yra kaip tam tikro dalyko pirminės pakopos studijos.

Lietuvoje organizuojamos doktorantūros **studijos** tikraja to žodžio prasme: doktorantai turi laikyti egzaminus iš tam tikrų- privalomų ir pasirenkamų- dalykų (be to publikuoti mokslinius straipsnius, vadovauti seminarams etc.).

VFR (daugumos žemių) universitetuose iš esmės **nėra** tokių doktorantūros **studijų**- yra rašomas tik daktaro **darbas** (disertacija- *Promotionarbeit*) arba atliekami atitinkamo lygmens tyrimai (tai taikoma gamtos mokslams). Tam reikia bent 2-3 metų. Išimtis medicinos srityje: ji gali būti rengiama jau studijų metu, o ginama joms pasibaigus ir esant išpildytoms visoms doktorantūros nuostatų (*Promotionsordnung*) sąlygoms. Žinoma, kai kur yra ir specialių doktorantūros programų (*Promotionstudiengang*), analogiškų įprastinėms studijoms. Be to yra vadinamosios Absolventų kolegijos (*Graduiertenkolleg*) www.dfg.de.

Austrijoje doktorantūros studijos trunka 2-3 metus (4-6 semestrus). Pavyzdžiui, Linco, Graco, Salcburgo ar Vienos universitetuose teisės doktorantūros studijos vyksta 4 semestrus.

1.2.1. Priėmimo sąlygos (VFR)

1. Mokslinė kvalifikacija, atitinkanti doktorantūros nuostatų sąlygas: aukštojo mokslo studijos, lygiaverčios VFR atitinkamos krypties studijoms; geri (labai geri, puikūs) diplomo priedo dalykų, valstybinių egzaminų įvertinimai.
2. Raštiškas disertacijos vadovo (*Doktorvater*) sutikimas vadovauti pasirinktos temos darbui.
3. Puikios vokiečių kalbos (arba kitos užsienio kalbos) žinios.
4. Kiti reikalavimai.

1.2.2. Disertacijos kalba

VFR disertacija paprastai yra rašoma vokiečių kalba. Leidžiama rašyti ir užsienio kalba (ypač **anglų** ar prancūzų k.). Jei doktorantai yra užsieniečiai, disertacija gali būti rašoma užsienio kalba kai tai neprieštaruoja doktorantūros nuostatams ir profesorius sutinka vadovauti darbui. VFR nemažai magistro lygmens studijų, "peraugančių" į doktorantūros studijas, vyksta ir **anglų** kalba.

Norintiems daktaro darbą rašyti ne vokiečių kalba, būtina prieš studijų pradžią tai išsiaiškinti universitete (ir atitinkamame fakultete, mokslo tyrimų įstaigoje), kurioje siekiama daktaro laipsnio. Žinoma, reikia gauti darbo vadovo sutikimą.

Švietimo ir mokslo reglamentavimas Vokietijoje priklauso federacijos subjektų (žemių) kompetencijai, todėl sąlygos skirtinguose VFR regionuose gali kardinaliai skirtis. Jei rengiatės doktorantūrai viename iš Bavarijos universitetų, neatmestina yra tai, kad iš jūsų gali būti pareikalauta įrodyti **lotynų kalbos** žinias (pateikiant atitinkamą sertifikatą). Be to prieš disertacijos gynimą kai kurių sričių doktorantūros nuostatai numato ir baigiamuosius egzaminus keliose **paralelinėse srityse** (*Nebenfach*), kurių dalykus būtina išklausti doktorantūros studijų metu bei išlaikyti atitinkamus egzaminus.

1.2.3. Pasirengimo doktorantūrai etapai

1. Mokslo šakos pasirinkimas ir preliminarus disertacijos temų iš atitinkamo mokslo pošakio formulavimas.
2. Mokslinio tyrimo objekto, problemų, darbo tikslų, uždavinių ir tyrimo metodų nustatymas.
3. (Koncentruotas) disertacijos projekto (**Exposé**) aprašymas.
4. Konsultacijos su pasirinktos srities mokslininkais/praktikais Lietuvoje dėl disertacijos projekto kokybės.
5. Paieška interneto svetainėse:
 - a. Pasirinktos mokslo šakos/pošakio universitetinių įstaigų, padalinių paieška: katedrų (*Lehrstuhl für...*), institutų (*Institut für...*), centrų (*Zentrum für...*, *Forschungstelle für...*)
 - b. Mokslininkų (profesorių), kurių dėstymo arba tyrimų, publikacijų, mokslinių interesų sritis sutampa su jūsų pasirinkta sritimi, paieška atitinkame padalinyje.
6. Pasirinkto universiteto doktorantūros nuostatų (*Promotionsordnung*) studijavimas (doktorantūros sąlygų išsiaiškinimas).
7. Ryšių su (galimu) disertacijos vadovu užmezgimas (el. paštu, telefonu, tiesiogiai):

- a. Tinkamo darbo vadovo suradimas (atsižvelgiant į mokslininkų, su kuriais buvo kontaktuojama, nurodymus);
 - b. Išsiaiškinimas dėl profesoriaus sutikimo vadovauti disertacijai:
 - 1) pasirinktos mokslo šakos/pošakio (kol kas dar ne temos) darbui,
 - 2) pasirinkta užsienio kalba (jei darbas bus rašomas ne vokiečių kalba),
 - 3) jūsų pageidaujama laikotarpis;
 - c. Preliminarios darbo **temos** (-ų) bei *Exposé* pateikimas;
 - d. Preliminarios darbo temos, tyrimo objekto, problemų, darbo tikslų, uždavinių ir tyrimo metodų performulavimas, atsižvelgiant į gautas pastabas.
8. Disertacijos vadovo raštiško sutikimo (dėl doktorantūros studijų ir darbo temos) gavimas.
 9. Visų reikiamų dokumentų doktorantūros studijoms rengimas ir pateikimas kompetentingoms universiteto priėmimo institucijoms- doktorantūros komitetui (atitinkame universiteto padalinyje- fakultete, institute) bei Užsienio ryšių skyriui (Akademinėi užsieniečių tarnybai *Akademisches Auslandsamt*).
 10. Pakvietimo studijoms (*Zulassungsbescheid*) gavimas.
 11. Registracija (įsirašymas) universitete.

1.2.4. Doktoranto statusas

VFR doktorantūrą galima baigti ir neturint oficialaus studento statuso, t.y. neįsimatrikuliuavus (neįsirašius į studentų sąrašą) universitete. Tai vadinamoji doktorantūra **eksternu** (*extern*). Jos metu disertantas neprivalo reziduoti VFR teritorijoje: disertaciją rašyti leidžiama užsienyje.

Žinoma, reikalinga turėti visą reikiamą literatūrą ir šaltinius. Ją galima susirinkti kelis mėnesius trunkančios užsienyje metu. Pavyzdžiui, Hercogo Augusto biblioteka (HAB) Wolfenbiutele skiria 1600 eurų stipendiją daktaro laipsnį turintiems mokslininkams (2-12 mėn.), be to padengia kelionės išlaidas.

<http://habsni.hab.de/forschung/de/postdoc.htm>

Disertacijos darbo eigą būtina derinti su darbo vadovu (el. paštu ar tiesiogiai), aptariant išskylančias problemas ir kliūtis, disertacijos dalies pateikimo terminus. Tam reikėtų bent 2-4 kartus per metus susitikti su savo darbo vadovu ir viską aptarti, norint užtikrinti sklandų darbo rašymą.

Rašant disertaciją **eksternu**, neįgyjama studento statuso. Tačiau paprastai galima lankyti norimas paskaitas, užsiėmimus (netgi nebūtinai iš disertacijos srities: pavyzdžiui, galima mokytis užsienio kalbų etc.). Norint gauti pažymą dėl išklaustyjų dalykų ar laikyti egzaminą, būtina prieš tai visa tai aptarti su pasirinkto dalyko dėstytoju (profesoriumi) dėl akademinio atsiskaitymo galimybių, kadangi studijuojantys eksternu asmenys nėra studentai ir formaliai žiūrint negali gauti oficialaus išlaikytųjų dalykų įvertinimo (*Leistungsscheine, Teilnahmebescheinigung*).

Rašant disertaciją universitete (*intern*), netgi rekomenduotina lankyti užsiėmimus (paskaitas, seminarus, pratybas) iš disertacijos temos dalykų, ypač jeigu prieš tai Lietuvoje nebuvo galima baigti atitinkamos siauros specializacijos studijų, kurios įmanomos VFR universitetuose. Tai leis pagilinti žinias ir rasti naujų darbo temos šaltinių ir idėjų.

VFR doktorantūra yra **nemokama**. Jei disertantas įsirašo (įsimatrikuliuoja) į studentų sąrašą (*Immatrikulation*) universitete, jis kaip ir kiti studentai turi sumokėti socialinę rinkliavą (*Sozialbeitrag, Semesterbeitrag*), kurios dydis (priklausomai nuo universiteto) gali siekti nuo 65 iki 300 eurų. Tada galima naudotis studentui priklausančiomis nuolaidomis: važinėti viešuoju transportu mieste (ir tam tikrame regione aplink miestą) su vadinamuoju *Semesterticket*, gyventi bendrabutyje (kaina- 160-270 eurų per mėnesį) etc.

Parengus daktaro darbą, jis teikiamas recenzentams, kurie turi pateikti savo nuomonę. Komisijai suteikus leidimą ginti darbą, doktorantūros pabaigoje laikomas egzaminas žodžiu (*Rigorosum*), kurio metu disertantas turi apginti disertaciją viešame doktorantūros komiteto posėdyje. **Daktaro laipsnis** (Dr. iur., Dr. phil., Dr. rer. nat.) suteikiamas sėkmingai apgynus darbą, jį publikavus (išleidus knygą tam tikru tiražu) ir išpildžius kitas sąlygas.

Daktaro laipsnį leidžiama naudoti (pvz., kaip pavardės prievardį vizitinėje kortelėje) tik nuo jo oficialaus suteikimo datos.

II. Dokumentacijos rengimas projekto finansavimui

Stažuotės, praktikos ar mokslinio tyrimo projektus galima finansuoti įvairių Lietuvos ir užsienio fondų, stipendijų programų pagalba.

1. Pateikiamų dokumentų sąrašas

Pateikiami dokumentai įvardijami eilės tvarka. Jie sunumeruojami (pvz., kiekvieno dokumento lapo dešiniajame kampe pažymėti pieštuku).

2. Anketa

Gautas iš fondo būstinės (ar interneto svetainės) formuliaras, anketa pildomi atitinkama užsienio kalba.

3. Gyvenimo aprašymas

Dar kitaip vadinamas *Curriculum vitae* pateikia svarbiausius duomenis apie žmogų bei jo veiklą, interesus ir pomėgius. Patarimai publikuojami daugelyje LR ir kt. svetainių. Pvz.,

<http://www.google.lt/search?hl=lt&q=cv+pavyzdys&meta=>

4. Motyvacinis laiškas

Kartais reikalaujama kelių motyvacinių laiškų:

- a) kandidatavimo į konkretų fondą priežastys,
- b) studijų motyvacija,
- c) pasirinktos studijų (baigiamojo) darbo temos (tikslų, problematikos, tyrimo metodų), literatūros aptarimas.

4.1. Kandidatavimo į konkretų fondą priežastys

Jūs teikiate studijų paraišką į konkretų fondą, kuris turi tam tikras savo veiklos kryptis, tikslus, uždavinius bei funkcijas. Pagal **atsiradimo** pagrindus fondas gali būti:

1. Privatus: įsteigtas privačių asmenų- fizinių asmenų (verslininkų, mokslininkų, sportininkų, menininkų) VFR: **Dr. Fridolin Scheuerle DELTA** fondas (remiami VU matematikos, ekonomikos, informatikos studentai, doktorantai)

<http://www.vilnensis.vu.lt/nr-6/DELTA.html>;

juridinių asmenų- įmonių, koncernų, verslo organizacijų.

VFR: Bertelsmann St. <http://stiftung.bertelsmann.de/de/index.jsp>

2. Valstybinis:

įsteigtas valstybės;

valstybės regioninių, administracinių vienetų, savivaldybių institucijų,

3. Viešasis fondas: įsteigtas asociacijų, visuomeninių organizacijų,

VFR: *Deutsche Stiftung für internationale rechtliche Zusammenarbeit e. V.*

- profesinių sąjungų ir organizacijų:

VFR: H. Böckler St.

Todėl kiekvienas fondas skiriasi ne tik savo prigimtimi, bet ir veikla, finansavimo šaltiniais ir kryptimis.

Pagal lėšų naudojimo paskirtį išskiriami **studijų fondai** ir **mokslinių tyrimų fondai** bei **mišrūs fondai** (finansuoja tiek studijas, tiek tyrimus, įvairius projektus ir pilietines iniciatyvas).

Prieš pasirenkant konkretų fondą, kuriam teiksime studijų projektą, svarbu išsiaiškinti fondo veiklą ir jos sritį, apimtį, studijoms skiriamų stipendijų skaičių, fondo populiarumą, esamų stipendiatų skaičių, konkursų rengimo dažnumą.

Fondo veikla

Fondas nori žinoti, kodėl jūs kreipiatės būtent į jį, o ne kokią nors kitą fondą. Juk šis fondas yra ne vienintelis, kuris galėtų paremti jus ir padėti įgyvendinti jūsų projektą bei siekti jo tikslų. Todėl reikia pasidomėti fondo kilme, dydžiu, veiklos kryptimis, išsiaiškinti, ar studijų rėmimas yra tik viena iš daugelio fondo veiklos krypčių, o pagrindinė veikla apsiriboja tik tam tikrų tyrimų skatinimu.

Stipendiatai

Fondas veikia tik tam tikros valstybės teritorijoje ir gali būti taip, kad jis remia tik tam tikros kategorijai priklausančius asmenis. Tai yra įvardijama fondo steigimo dokumente (įstatuose), skelbiama interneto svetainėje bei lankstinukuose.

Atrankos kriterijai:

1. Regionas (Europos, Rytų ir Vidurio Europos- CEU universitetas; Pietų Europos- Südosteuropa-Gesellschaft SOG, Baltijos šalių).

2. Konfesija:

- Romos katalikai: VFR- KAAD, K. Adenauer St., Cusanuswerk.

- evangelikai,

3. Pilietybė (remiami ES, Nepriklausomų Valstybių Sandraugos, JAV, Izraelio- MINERVA Stipendien) piliečiai.

VFR: Russlands-Fonds der deutschen Wirtschaft.

4. Socialinė padėtis:

- (besivystančių šalių piliečiai): VFR- Ökumenisches Studienwerk, KAAD.

- Prieglobsčio prašytojai: VFR: Otto Benecke St.

5. Profesija:

- teisininkai: VFR: IRZ. e. V.

- medikai: VFR- Deutscher Famulantenaustausch DFA.

- ekonomistai: VFR: Haniel St., DELTA.

6. **Visuomeninė veikla** – (vienas svarbiausių atrankos kriterijų): visuomeninė, profesinė, socialinė-politinė, veikla jaunimo organizacijose, NVO, studentų ar moksleivių atsovybėse.

7. Studijų kryptis:

- aplinkosaugos studijos bei kitos, susijusios su aplink(osaug)a, taip pat praktika,- VFR: Deutsche Bundesumweltstiftung DBU.

- Europos regiono studijos, Europos Sąjungos, ES teisės studijos: VFR: Alfred Toepfer Stiftung F.V.S.

- teisė; VFR: RIZ Köln <http://www.uni-koeln.de/jur-fak/riz/> (teis. tyrimai, skirta tik absolventams, trunka 1-4 mėn.).

- filosofijos doktorantūra; VFR: Kant Stipendium <http://www.bkge.de/6146.html>

- evangel. teologijos: VFR: Lutherischer Weltbund.

8. Išsilavinimas, rezultatai ir pasiekimai:

Svarbu išsiaiškinti, ar fondas remia studentus- pirmųjų, baigiamųjų kursų- ar tik absolventus; ar tik dėstytojus, mokslininkus, kartais būtina aplikacijos metu turėti akademinį (bakalauro, magistro, licenciato) ar mokslinį laipsnį (mokslų daktaro, habilituoto mokslų daktaro) arba jį reikia įgyti iki studijų pradžios.

VFR fondai **mokslininkams** (pretendentams reikia turėti mokslinį daktaro laipsnį): VFR yra A. von Humboldt St., Fr. Thyssen St., Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG).

<http://www.fu-berlin.de/forschung/foerderung/postdoc>

Kai kurie fondai remia tik studentų (absolventų) praktiką VFR:

- IRZ e. V.,

- InWEnt - Internationale Weiterbildung und Entwicklung gemeinnützige GmbH.

- *Praktikumsbörse Osteuropa*- praktikos programos:

<http://praktika.oei.fu-berlin.de/index.php>

Kai kurie fondai paprastai remia tik tyrimus; yra galimybių tapti doktorantais stipendiatais. *Leibnitz Forschungsgemeinschaft* ir analogiškos organizacijos.

<http://www.wgl.de/extern/stellen/index.html> Leibnitz Forschungsgemeinschaft

<http://www.mpg.de> Die Max-Planck-Gesellschaft (biologija, medicina, fiziniai mokslai- fizika, chemija; inžineriniai, humanitariniai, socialiniai mokslai).

<http://www.fraunhofer.de/fhg/index.jsp> Die Fraunhofer-Gesellschaft

9. Teisinis asmens statusas.

Gali būti taip, kad fondas remia jūsų pageidaujamos srities studijas ar tyrimus, bet paraiškos subjektas pagal fondo įstatus gali būti tik organizacija, įstaiga ar institucija. Tokiu atveju reikalinga susirasti atitinkamą įstaigą Lietuvoje ir jos vadovui pasiūlyti konkretų projektą, naudingą šiai įstaigai ir kurio įgyvendinimu, koordinavimu galėtumėte pasirūpinti jūs.

VFR- Volkswagen Stiftung.

10. Amžius.

Konkurso rengimo dažnumas

Paprastai fondai rengia kasmetinius atrankos konkursus.

VFR: DAAD, F. Ebert St.

Dalis fondų organizuoja atrankas kas 6 mėnesius.

VFR: KAAD, F. Naumann St., H. Böll St.

Svarbu atkreipti dėmesį į paraiškos atidavimo terminus. Juos reikia pasitikslinti pas fondo atstovus, nes terminai keičiasi.

Rugsėjo 1d. VFR- H. Böll St.

Lapkričio 15 d. VFR- DAAD.

Lapkričio 30 d. VFR- F. Naumann St.

Guodžio 15 d. VFR- KAAD.

Sausio 15 d. VFR- K. Adenauer St.
Kovo 1 d. VFR- H. Böll St.
Gegužės 15 d. VFR- KAAD.
Gegužės 31 d. VFR- Haniel St., F. Naumann St.

Fondo žinomumas

Gali būti, kad fondas skiria daug stipendijų, bet į jas kandidatuoja daugybė studentų bei mokslininkų iš viso pasaulio, nepriklausomai nuo amžiaus, veiklos krypties, pilietybės. Populiarūs, visiems žinomi fondai gauna labai daug paraiškų, kadangi yra garsėja savo veikla, juos reklamuoja tos šalies valstybinės ir nevyriausybinės organizacijos, rengia informacinius renginius, platina informacines brošiūras, lankstinukus, užsiima kita veikla, kuri negali likti nepastebėta akademinėje visuomenėje ir universitetinėse įstaigose.

N.B. Pvz., VFR DAAD fondas: 2004 m. skyrė 44 stipendijas Lietuvos mokslininkams, įvairių sričių absolventams, studentams, germanistams. Turint omenyje tai, kad yra apie 10 programų (kurios plačiai yra reklamuojamos), į kurias pretenduoja ne tik žymūs mokslo atstovai, dėstytojai, daugybė studentų iš visos Lietuvos, vidutiniškai vienai programai gali tekti iki 2-10 stipendijų. Todėl šansų gauti stipendiją nėra tiek daug (netgi geresniam negu vidutiniam studentui). 2004 m. buvo toks pasiskirstymas: stipendijos doktorantams ir jauniems mokslininkams (6), Stipendijos absolventų magistratūros studijoms (8); Stipendijos trumpalaikėms studijoms germanistikos studentams (2); Stipendijos 1 semestro studijoms germanistikos studentams (10); Stipendijos vasaros kalbos kursams (18).

Mažai žinomi fondai kartais netgi neturi interneto svetainės, jų adresą galima rasti tik tam tikruose leidiniuose arba gauti iš fondo atstovų. Į šiuos fondus pateikti savo projektus *de facto* gali tik ribotas skaičius žmonių, kurie kone atsitiktinai sužino apie galimas stipendijas. Galbūt tapsite pirmasis stipendiatas iš kai kam egzotiškos šalies kaip Lietuva? Gal šiame fonde sveikintinas jau vien pats kandidatavimas? Jei pateiksite gerą projektą, galimybės atstovauti Baltijos regionui tarp fondo stipendiatų gerokai padidėja.

VFR: Adolf- und Margot-Krebs-**Stiftung**.

Dalis fondų siekia vis didesnio žinomumo, norėdami pritraukti geriausius tam tikro regiono studentus, mokslininkus, bet dėl nepakankamos informacijos sklaidos vis dėlto lieka mažai kam žinomi, nors stipendijų gavimo šansai yra nepalyginti didesni su žymių fondų programų stipendijomis.

VFR **Katalikų užsieniečių mainų tarnyba** (KAAD fondas) www.kaad.de; Lietuvoje veikia šio fondo partnerė-organizacija- VU Religijos studijų ir tyrimų centras, Universiteto g. 3-38, Vilnius, <http://www.rstc.vu.lt>. Formulius ir anketas galima gauti el. p. oe1@kaad.de.

Pietų, Rytų ir Vidurio Europos studentus remia **COPERNICUS e. V.** 1 semestro stipendijos skiriamos studentams (ne absolventams), norintiems Vokietijoje (Miunchene, Berlyne arba Hamburgė) studijuoti teisę, ekonomiką, politologiją ir atlikti praktiką.

Copernicus e.V.

Bewerbung

Postfach 130 261

20102 Hamburg

Deutschland

Tel.: +49-(0)40-39 50 55

bewerbung@copernicus-stipendium.de

<http://www.copernicus-stipendium.de/home/home.htm>

IPP programa

IPP organizuoja VFR parlamentas ir Berlyno Humboltų universitetas. Programa suteikia galimybę absolventams iš Vidurio ir Rytų Europos atlikti praktiką Bundestage bei studijuoti Berlyne 1 semestrą.

Kontaktinis asmuo-IPP Klubo pirmininkė Rasa Matusevičiūtė

Gedimino 53, LR Seimas 01109, Vilnius

<http://www3.lrs.lt/IPP/index.html>

ramatu@lrs.lt

B. ir Rochus Mummert fondas

B. und Rochus Mummert-Stiftung stipendijos (iki 36 mėn.) studijoms Kelno, Acheno universitetuose ekonomikos, ekonominės informatikos, inžinerijos srityse.

<http://www.mummert-stiftung.de>

VFR **Rotary** organizacijos **1830 apygarda** (Distrikt 1830 e. V.) siūlo stipendijas studentams iš Centrinės ir Rytų Europos, norintiems Vokietijoje studijuoti teisę, ekonomiką, inžinerijos mokslus, informatiką. Studijų vieta - Rotary 1830 apygardos ribos, Baden-Württembergo žemė: Stutgartas, Hailbronas, Pforcheimas, Tiubingenas, Roitlingenas. Pirmenybė- vyresnių kursų studentams. Paraiškų pateikimo terminas - **vasario 15 d.** Kauno Rotary klubas į šią stipendiją pretenduojantiems studentams gali suteikti rekomendaciją. Detalesnė informacija-

www.rotary-balticstates-germany.org/p1/pdf/Bewerbun.pdf

http://www.dot-knowledge.de/rotary_d1830/pubpix/611DOC.pdf

http://www.rotary1830.org/rotary1830/Rotary_Hilfe_Distrikt.php

Be to šiais klausimais Lietuvoje gali pakonsultuoti KTU Tarptautinių ryšių skyrius.

Kontaktinis asmuo-Robertas Kupstas (KTU CR, 422 kab.).

Tel.:8-37 30 00 36.

El. p.: robertas.kupstas@cr.ktu.lt.

Stipendijų skaičius

Gali būti, kad fondas (ar tam tikros stipendijų programos) apskritai teskiria 1- 2 stipendijas ir apsiriboja tik šviečiamąja veikla ar remia tik tarptautinius renginius ir konferencijas. Todėl labai svarbu sužinoti skiriamų stipendijų skaičių konkrečiai asmenų kategorijai, kuriai Jūs priklausote. Jei įmanoma, reikėtų sužinoti ir ankstesniuose konkursuose paduotų paraiškų skaičių. Taip galima sužinoti realias stipendijos gavimo galimybes.

Tai itin svarbu žinoti. Jei esate talentingas žmogus, savo srities ekspertas ar tiesiog genijus ir tai puikiai atsispindi jūsų pateikiamoje dokumentacijoje, galite kandidatuoti tik į 1-2 fondus ir jums galbūt pasiseks; tada tikrai nereikia analizuoti fondų ir stipendijų programų. Kitokiu atveju vidutinių gabumų studentams reikėtų pasiruošti paraiškas į **4-6** fondus, norint padidinti savo šansus. Tačiau kartais ir tai gali nepadėti, pasirinkus netinkamus fondus ar pervertinus savo galimybes ir sugebėjimus. Jei nebūsime praradę vilties tapti stipendiatu ir norėsite pakartotinai kandidatuoti (apliukuoti), reikės vėl pakartotinai rinkti reikiamus dokumentus. Visiška nesėkmė laikytina tik tai, kai **per 3-4 m.** nepavyksta įgyvendinti studijų projekto, kasmet kandidatuoju bent į 3 (tinkamai įvertintus) fondus.

Gavus neigiamą atsakymą iš fondo atrankos komisijos, nereikėtų nusivilti. Pakartotinis paraiškos padavimas kitais metais gali suteikti papildomų šansų (kitų kandidatų atžvilgiu). Vėliau fondai atsižvelgia į tai, kad atkakliai siekiama tikslų ir nepasiduodama. Svarbu yra ir tai, kad universitetų absolventai, turintys kelių metų (podiplominės) darbo patirties, vertinami

daug palangiau nei paskutinių kursų studentai. Ruošiantis tolesniam etapui, būtina išanalizuoti savo dokumentacijos trūkumus, projekto pagrįstumą ir tikslus, pasitarti su buvusiais stipendiatais, suprasti veiksnius, lėmusius teigiamą atsakymą.

Projekto sėkmė- ne atsitiktinis Fortūnos šypsniš, o **apgalvota investicija tolimesnei kryptingai veiklai**.

Kur ieškoti ?

Fondais galima pasidomėti interneto svetainėse. Paieškos sistemose (www.yahoo.de, www.yahoo.com, www.google.de, www.google.com) reikia įvesti raktinius žodžius (fondas, stipendija, studijos), tikslinti ir konkretinti paiešką papildomais terminais (pvz., ‘studentas, ekonomika, Lietuva’) ar nurodant fondo pavadinimą (DAAD).

<http://www.studis-online.de/StudInfo/stipendien.php3>

Daug nuorodų į fondus pateikia Vokietijos ir Lietuvos universitetų Studijų skyriai (skiltyse ‘finansavimas’, ‘stipendijos’).

Internete galima rasti ir atitinkamų stipendiatų iš Lietuvos pavardes.

http://www.otte1.de/shkh_B07.htm

<http://www.uni-muenster.de/BaltischesInstitut/bgaeste.htm>

<http://www1.ku-eichstaett.de/ZIMOS/stipen.htm>

<http://www.zei.de/student/99-00/kaleda.htm>

<http://www-zv.uni-paderborn.de/~fr/F&P/fb17rautmann.htm>

http://www.pr.uni-freiburg.de/prmit_layout_alt/prmit.php?ind=241

Galbūt jie suteiktų papildomą ir detalesnę informaciją? Pabandyti verta.

Kai kurie fondai atstovybes, savo atstovus arba partnerius (institucijas) turi ir Lietuvoje (ar kt. Baltijos šalyse)- *Friedrich Ebert Stiftung*, *Konrad Adenauer Stiftung* ir kiti.

Fondų ALUMNI klubai taip pat gali suteikti naudingos informacijos, kadangi vienija buvusius stipendiatus. DAAD stipendiatų klubas <http://daad-klubas.aiva.lt>

Tarptautinė parlamento praktika Bundestage (IPP), Lietuvos IPP klubas <http://www3.lrs.lt/IPP>.

Visi VFR universitetai turi savo interneto svetaines:

http://de.dir.yahoo.com/Ausbildung_und_Beruf/Hochschulen/Universitaeten

Visos VFR studijų programos pasiekiamos per *Bund-Länder-Kommission für Bildungsplanung und Forschungsförderung* (BLK) puslapius:

<http://www.studienwahl.de>.

4. 2. Motyvacinis laiškas (studijos)

Motyvaciniame laiške turi atsispindėti studijų pasirinkimo priežastys ir motyvai, trumpas studijų aprašymas ir jų prasmė bei nauda ateityje. Rašydami motyvacinį laišką, turėkite omenyje, kad atrankos komisijos narius domina pagrindiniai klausimai-

KODĖL ir KAM to reikia?

Motyvacinio laiško struktūra

1. Įžanga.

Kodėl apskritai norite (toliau) studijuoti? Galimi argumentai gali būti šie:

- Geras išsilavinimas, stažuotė, tobulinimasis užsienyje suteikia galimybę praplėsti savo akiratį,
- Mokymasis visą gyvenimą tampa vis reikšmingesnis,
- Reikia pagilinti dalykines ir užsienio kalbos žinias.

N.B. Nerašykite, kad norite išmokti tos kalbos, kuria rengiatės studijuoti. Jei jau jūs ruošiatės studijuoti tam tikra kalba, atrankos komisija turi įsitikinti, kad sugebėsite ja studijuoti pasirinktus dalykus ir turite pakankamai žinių. Tai turėtų atsispindėti jūsų pateiktoje studijų projekto dokumentacijoje.

2. Motyvacinė dalis.

- Studijų **vietos** pasirinkimo motyvai.

Reikėtų atsakyti į šiuos klausimus:

Kodėl apskritai norite studijuoti **užsienyje**, o ne Lietuvoje? Galbūt todėl, kad:

- Lietuvoje nėra norimos studijuoti studijų programos (arba tam tikrų jos dalykų, kurie itin svarbūs jūsų veiklai ateityje);
- Lietuvoje apskritai (arba kol kas) nėra X dalyko profesorių, ekspertų (habilituotų daktarų), mokslo, studijų, tyrimo įstaigų, padalinių arba jų veikla tam tikroje jūsų dalyko srityje nėra tokia intensyvi, kad galėtumėte gilinti dalykines žinias būtent Lietuvoje;
- Norimo studijų dalykas – kol kas naujovė, beveik nežinoma mokslo sritis, kuri itin svarbi Jūsų pasirinktoje profesinėje veikloje (teorinėje- jeigu Jūs siekiate mokslininko ar dėstytojo karjeros, praktinėje veikloje- jeigu Jūs pirmiausia siekiate žinias, įgytas užsienyje, pritaikyti praktikoje).

Kodėl būtent **pasirinktoje** užsienio **valstybėje**? Pavyzdžiui, todėl kad:

- Pasirinkta valstybė itin remia mokslinius tyrimus, studijas, atvira užsienio studentams ir mokslininkams, garsėja gera studijų, mokslo kokybe,
- Joje yra senos tam tikros srities, X dalyko tyrimų, mokslo, dėstyto tradicijos.

Kodėl būtent tam tikrame **regione** (žemėje, departamente, valstijoje, kantone) mieste?

Jeigu regioniniai ypatumai turi reikšmės, juos svarbu taip pat paminėti (pavyzdžiui, kalnakasybos inžinerijos studijoms svarbus *Ruhrgebiet* VFR bei atitinkamos praktinės veiklos įstaigos, įmonės, universitetai kaip www.ruhr-uni-bochum.de etc.).

Kodėl būtent tam tikroje **aukštojoje mokykloje/universitete**? Nes galbūt:

- šioje aukštojoje mokykloje/universitete yra jūsų norima studijuoti programa ar dalykai,
- šioje aukštojoje mokykloje siūloma X studijų programa yra optimaliausia jūsų veiklai ateityje, yra tokių dalykų, kurių nėra Lietuvoje (ar kitose tos valstybės aukštojoje mokykloje),
- ši mokslo įstaiga garsėja savo X dalyko profesoriais, dėstytojais, mokslininkais, puikiai aprūpintais padaliniais, laboratorijomis, biblioteka.

Kodėl būtent pasirinkto aukštosios mokyklos fakulteto (instituto, centro) tam tikrame **padalinyje** (katedroje, institute, tyrimų centre, laboratorijoje) ? Kadangi:

- šiame padalinyje dirba patys geriausi (vieni geriausių tos valstybės, regiono, Europos, pasaulio, atitinkamos srities) X dalyko mokslininkai,
- vienas garsiausių šalies (regiono, Europos, pasaulio) mokslo (X dalyko) padalinių,
- šis padalinys buvo apdovanotas ... konkurse, užėmė pirmą vietą ..., pasižymėjo ... renginyje,
- jo darbuotojai leidžia šalyje žinomus mokslo leidinius ar redaguoja juos, rašo į prestižinius leidinius, dėsto visoje Europoje (užsienyje, viso pasaulio universitetuose), žinomi kaip vyriausybių (valdžios įstaigų) vadovų patarėjai, valstybės mastu atliekamų tyrimų darbo grupių nariai, yra tam tikro dalyko korifėjai, ekspertai, autoritetai visuomenės, verslo, valdžios sluoksniuose, tarptautinėse organizacijose,
- čia atliekami unikalūs X dalyko tyrimai, darbai, įgyvendinami inovatyvūs, įdomūs, šiuolaikiški projektai,
- čia galima geriausiai susipažinti su tam tikros srities mokslo laimėjimais, naujaisiomis žiniomis,
- buvo kreiptasi į kitas mokslo įstaigas- X dalyko flagmanus (elitines įstaigas), bet dėl profesorių didelio užimtumo (stažuotės užsienyje, jų nebuvimo, kitos specializacijos) buvo atsisakyta šiais metais vadovauti X dalyko studijų projektui, o šio universiteto padalinys nurodytas kaip vienas geriausių.

3. Studijų programa (turinys), pasirinkimo motyvai

Ką jūs norite studijuoti ir kodėl būtent tai? Jūs turite pagrįsti, kodėl siekiate baigti/įmisti X studijų programos (ar tik tam tikrus dalykus). Tai galima pagrįsti įvairiais argumentais:

- norite specializuotis Y sferoje, be X dalykų studijų tai nėra įmanoma,
- dabartinė/būsima jūsų veikla reikalauja domėtis ir išmanyti X dalykus, kurių kol kas nėra Lietuvoje,
- siekiate studijuoti X dalyko aukštesnėje pakopoje (magistrantūroje, doktorantūroje, rezidentūroje) ar rašyti baigiamąjį, mokslo tiriamąjį darbą, projektą, atlikti X dalyko tyrimus, eksperimentus,
- siekiate populiarinti X dalyką grįžus Lietuvoje, kadangi dėl ... (ES integracijos, kitų visuomeninių, politinių procesų) tai itin aktualu ir egzistuoja daugybė problemų kaip ..., kurių sprendimui būtinos kompleksinės (X ir kitų dalykų) priemonės.

Užsienyje galima studijuoti visai **kitą sritį** palyginti su ta, kurią studijavote iki šiol Lietuvoje. Jei norite keisti savo veiklos sritį, atrankos komisijai tai gali pasirodyti keista. Humanitarinių mokslų absolventas, norintis gilintis į socialinius ar techninius mokslus, būtinai sukels nuostabą. Tačiau visada tai gali remti svarbios **priežastys**. Jas turite įvardinti, jeigu nenorite sukelti abejonių dėl savo pirminės veiklos tęstinumo ir pastovumo:

- norima parašyti darbą, atlikti tarpdisciplininius tyrimus, kuriems reikia X dalyko žinių,
- X dalyko studijos yra įprastinės siekiant tapti universaliu specialistu, dirbančiu Y institucijoje, Y visuomeninėje veikloje,
- atliekami/atliksimi tyrimai, veikla reikalauja kompleksinių žinių, kurios įgyjamos tik pasirinktu ir iki šiol X sferos specialistams įprastu keliu (pvz., psichoterapeuto kvalifikacija prieinama tik psichologijos, pedagogikos/edukologijos ar medicinos absolventams),

- reikalinga papildoma kvalifikacija X srityje, nes dabartinė/ateities Y veiklos specializacija glaudžiai susijusi su X sritimi (pvz., teisės absolventas dirba draudimo, audito, mokesčių, finansų srityje ir atv.).

Studijų trukmė nurodoma semestrais (arba mėnesiais), nurodant studijų pradžią (pvz., 2006/07 rudens semestras (2006 rugsėjis) ir pabaigą (2007 rugpjūtis).

Aprašydami studijų turinį, **struktūrizuokite** sudėtinės dalis (privalomieji ir pasirenkamieji dalykai etc.), paminėkite jų ypatumus, atsiskaitymo būdus. Galimi akademiniai **užsiėmimų tipai**:

Paskaitos, X dalyko taikymo, praktikos analizė; pratybos, seminarai, žinių pagilimo užsiėmimai (mažose grupėse), koliokviumai, konsultacijos su darbo vadovu; egzaminų dalykų kursai, parengiamieji užsiėmimai baigiamiesiems egzaminams; savarankiškos studijos; praktika, atitinkamų įstaigų bei įmonių vizitai (susiję su studijų/darbo tematika).

Rašto darbai apima rašomuosius namų darbus bei referatus, kontrolinius darbus, pusegzaminus, egzaminus. Galima paminėti ir tai, kad rengiami pranešimai, vadovaujama diskusijoms tam tikra tema (seminarų metu), ginami rašto darbai.

4. Baigiamoji dalis

Ką naudingo įgysite studijų užsienyje metu? Galbūt:

- dalykinių žinių,
- dalykinės užsienio kalbos žinių,
- kvalifikaciją,
- tarpkultūrinio bendravimo gebėjimų,
- praktinių žinių (praktikos, ekskursijų įstaigose, įmonėse metu).

Kai kuriems fondams įdomu žinoti, kuo ši stažuotė naudinga taip pat ir jūsų veiklos įstaigai (jūsų moksliniam konsultantui Lietuvoje, darbdaviui, būsimo projekto, tyrimo partneriams, mokslo/praktinės veiklos institucijoms).

Todėl svarbu išsiaiškinti, ar fondai yra svarbus visų pirma konkretaus **asmens** rėmimas, ar ir **institucijos (įstaigos, organizacijos)**, kurioje asmuo dirba, mokosi/dirbs ateityje, ar tiek asmens, tiek ir institucijos: kai kurie fondai, remdami aukštesnės pakopos studijų absolventus, nori skatinti tarptautinius (tarpinstitucinius) ryšius tarp užsienio ir stipendiatų pilietybės valstybės įstaigų. Taip siekiama remti tarptautinį mokslinį, praktinį bendradarbiavimą tarp skirtingo dalykinio lygmens organizacijų visame pasaulyje (pavyzdžiui, tarp Besivystančių, Rytų Europos ir ES šalių).

Jeigu fondo stipendijos skyrimo nuostatuose apie tokį bendradarbiavimą apskritai nieko nerašoma, o pabrėžiamas tik konkretaus asmens (asmenybės) rėmimas, apie tarpinstitucinius ryšius patartina daug (arba apskritai) nerašyti arba jų itin nepabrėžti, kad atrankos komisijai nesusidarytų įspūdis, kad tam tikra institucija/organizacija siekia įgyvendinti kokį nors savo projektą, kuris nepatenka į fondo rėmimo veiklos kryptis.

Motyvacinio laiško pabaigoje galite trumpai paminėti, kad, grįžę į Lietuvą, X dalyko įgytas žinias (patirtį, užmegztus ryšius) prasmingai/tikslingai panaudosite Y sferoje, o tai itin padės siekiant Z tikslų.

N. B. Motyvaciniam laiške nebūtina detalai aptarti visus aukščiau minimus aspektus. Reikia apsiriboti svarbiausiais argumentais. Motyvacinio laiško apimtis yra 1-3 lapai.

4.3. Baigiamojo darbo tema

Studijų užsienyje metu galima siekti baigti tam tikrą studijų programą, įgyti (tarptautinį) laipsnį, sertifikatą, pažymėjimą ar tiesiog įgyti tam tikrą dalykinių žinių (be baigimo diplomo). Jeigu studijos, tyrimai vainikuojami baigiamuoju darbu, tam tikri fondai iš būsimo stipendiatu reikalauja pateikti darbo aprašymą, planą, netgi literatūros sąrašą. Taip siekiama įsitikinti studijų projekto pagrįstumu, reikalingumu ir nevienadieniu pasiruošimu studijoms užsienyje.

Pasirinktą studijų baigiamojo darbo temą, tikslus, nagrinėtinas problemas, tyrimo metodus galima aprašyti remiantis anksčiau minėtais argumentais dėl X dalyko studijų, tyrimo reikšmės ir svarbos jūsų veikloje. Baigiamojo darbo aprašyme svarbu parodyti, kad dalykinės žinios nėra paviršutinės. Atrankos komisija turi įsitikinti kandidato kompetencija, mokėjimu formuluoti mintis aiškiai, paprastai ir suprantamai užsienio kalba. Reikia vengti pasikartojančių frazių, minčių bei argumentacijos.

Motyvacinį laišką, darbo temos aprašymą naudinga duoti paskaityti kitų mokslų atstovams (socialinių mokslų projektą- humanitaroms, technologinių mokslų žinovams ir atvirksčiai), netgi asmenims, neturintiems aukštojo išsilavinimo, bet gerai mokantiems projekto užsienio kalbą. Jei jiems kils neaiškumų, projektą galima pataisyti, įsitikinus netinkamomis ir per daug sudėtingomis formuluotėmis, apsunkinančiomis teksto supratimą.

8. Mokslinių publikacijų sąrašas

Jeigu esate publikavę mokslinių straipsnių ar aktyviai reikštės dalykiniuose leidiniuose (žurnaluose), jų paminėjimas studijų projekte gali suteikti žymių pranašumų kitų kandidatų atžvilgiu. Kuo aukštesnės pakopos studijų siekiate, tuo svarbiau tai gali būti, pateikiant studijų projektą ir jo priedus.

9. Ryšius su moksliniu vadovu užsienio universitete patvirtinantys dokumentai

El. p. ištraukos arba kiti korespondencijos įrodymai. Idealiu atveju- institucijos firminiame blanke pateikiamas patvirtinimas (su institucijos vadovo parašu).

10. Rekomendacijos

Kai kurie fondai rekomendacijoms kelia ypatingus reikalavimus.

- Rekomenduoti turi teisę daktaro laipsnį turintys dėstytojai. Išimtis- jei jūsų aukštosios mokyklos padalinyje, kuriame studijaujate (-avote), nėra mokslų daktaro laipsnį turinčių asmenų. Tada rekomenduoti gali ir kiti dėstytojai (neturintys mokslų daktaro laipsnio).
- Rekomendacija rašoma vokiečių arba anglų kalba.
- Nurodomi vardas (-ai) ir pavardė (-ès), užimama mokslinė padėtis, institucija, nurodant miestą, šalį, asmens, kuris yra rekomenduojamas, vardą ir pavardę.
- Rekomendacija (idealiu atveju) įdedama į institucijos oficialiai naudojamą voką.
- Rekomendacija pasirašoma; reikia nurodyti datą, vietą. Esant galimybei- vokas užantspauduojamas.
- Rekomendacija perduodama asmeniui, kuris rekomenduojamas, užklijuotame voke.

11. Brandos atestatas

Patvirtinta kopija, patvirtintas atestato vertimas.

12. Diplomas ir jo priedas

Patvirtinta kopija, patvirtintas vertimas.

Kai kuriems fondams pakanka universitete (rektorate, dekanate) diplomo (ir brandos atestato) patvirtintos kopijos ir patvirtinto vertimo (pvz., VU vertimus tvirtina Užsienio kalbų institutas).

Studijoms VFR pakanka vertimo į **vokiečių, anglų** ar **prancūzų k.**

13. Sertifikatai ir pažymėjimai

Sertifikatų kopijų tvirtinti nereikia.

14. Praktikos pažymos

Kopijų tvirtinti nereikia.

15. Užsienio kalbos žinias patvirtinantys dokumentai

TOEFL testas reikalingas ne tik JAV ar D. Britanijoje, bet ir studijoms **anglų k.** kontinentinėje Europoje.

Studijoms **vokiečių k.** tinka Goethe Institut (*Zentrale Oberstufepriüfung*) ZOP diplomas (idealiu atveju). Informaciją apie reikalingą žinių (konkrečioms studijoms) lygį, kitus kalbos sertifikatus reikia pasitikslinti universitete. Neturintys sertifikatų turi teisę nemokamai laikyti DSH (*Deutsche Sprachprüfung für den Hochschulzugang ausländischer Studienbewerber*) semestro pradžioje.

III. Papildoma informacija

Papildoma ir detalesnė informacija apie VFR universitetus, jų esmines veiklos kryptis (įvairiose mokslo srityse) konkrečias studijų programas, fondus ir atitinkamas programas yra internete. Ją galima rasti nurodytose svetainėse ar per atitinkamų institucijų kontaktinius asmenis. Pagalba ieškant gali būti suteikta el. paštu Postgraduate-Studies@web.de.

Postgraduate Studies in Germany vienija absolventus, po studijų baigimo Lietuvoje studijavusius Vokietijos Federacinėje Respublikoje ir galinčius nemokamai pakonsultuoti podiplominių studijų, stažuočių ir mokslinių tyrimų klausimais.

© Platinti besidomintiems studijomis užsienyje nedraudžiama.